

Saimaan ammattikorkeakoulu
Liiketalous Lappeenranta
Liiketalouden koulutusohjelma
Yritysten ja taloushallinnan juridiikka

Paula Lempiäinen

Työsuojeluosaaminen pintakäsittelyalan koulutuksessa

Opinnäytetyö 2015

Tiivistelmä

Paula Lempiäinen

Työsuojeluosaaminen pintakäsittelyalan koulutuksessa, 26 sivua, 2 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Liiketalous Lappeenranta

Liiketalouden koulutusohjelma

Yritysten ja taloushallinnan juridiikka

Opinnäytetyö 2015

Ohjaaja: Lehtori Jarmo Kemppinen, Saimaan ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyön tarkoitus oli tutkia kuinka työsuojelun opetus toteutuu pintakäsittelyalan ammattioppilaitoksessa. Tutkimus toteutettiin Helsingin maalariammattikoulussa.

Teoriaa varten tutkittiin erilaisia kirja- ja Internet-lähteitä, jotka liittyivät työsuojeluun ja työturvallisuuteen. Myös Opetushallituksen julkaisua ammatillisen perustutkinnon perusteita käytettiin. Tutkimusta varten haastateltiin seitsemää Helsingin maalariammattikoulun opettajaa. Tutkimusta varten teetettiin myös kysely neljälle pintakäsittelyalan viimeisen vuoden opiskelijoille, kahdelle maalausalan ryhmälle ja kahdelle lattianpäällystysalan ryhmälle.

Tutkimus osoitti, että Opetushallituksen laatima opetussuunnitelma ja lait ja säädökset toimivat hyvänä pohjana työsuojeluopetukselle. Koululla ja opettajilla on kuitenkin hyvin vapaat kädet tarkentaa ja soveltaa näitä työkaluja työsuojeluopetuksessaan. Asenteiden työsuojelua kohtaan katsottiin parantuneen huomattavasti verrattuna menneeseen.

Asiasanat: työsuojelu, työturvallisuus

Abstract

Paula Lempiäinen

Occupational safety and health know-how at vocational college, 26 pages, 2 appendices

Saimaa University of Applied Sciences

Faculty of Business Administration Lappeenranta

Specialization in Corporate and Financial Law

Bachelor's Thesis 2015

Instructor: Mr Jarmo Kemppinen, Senior Lecturer, Saimaa University of Applied Sciences

The purpose of study was to find out how occupational safety and health is taught to surface finishing students at the vocational college. The study was conducted at Helsinki Painter vocational college, a vocational college for students of surface treatment and interior design.

The information was gathered from literature and Internet sources concerning occupational safety and health and requirements for teaching occupational safety at vocational colleges. The data were collected by handing a survey to four groups of third year students at Helsinki Painter vocational college and interviewing seven teachers on how they teach occupational safety and health.

The results of the study show that the Finnish National Board of Education's Requirements for Vocational Qualifications for Surface Treatment Technology served as a good base for occupational safety and health know-how at Helsinki Painter vocational college. Teachers were able to affect how occupational safety was taught at the vocational college. The attitude towards occupational safety and health has improved from the past.

Keywords: occupational safety and health

Sisältö

1	Johdanto.....	5
1.1	Aihealue.....	5
1.2	Helsingin maalariammattikoulu.....	5
1.3	Tutkimuskysymykset ja rajaukset.....	6
1.4	Teoreettinen viitekehys ja tutkimusmenetelmät.....	6
1.5	Aineiston keräys ja analysointi.....	7
2	Työturvallisuus.....	7
2.1	Työnantajan velvollisuudet.....	8
2.2	Työntekijän velvollisuudet.....	9
3	Työsopimusoikeus ja työsuhde.....	11
3.1	Työnantajan velvollisuudet.....	11
3.2	Työntekijän velvollisuudet.....	13
3.3	Työehtosopimukset.....	14
4	Pintakäsittelyalan perustutkinnon perusteet.....	15
4.1	Perustutkinnon tavoitteet työsuojelun osalta.....	15
4.2	Elinikäisen oppimisen avaintaidot.....	16
5	Työsuojaopetus.....	16
5.1	Haastattelut.....	17
5.2	Kysely opiskelijoille.....	18
6	Johtopäätökset ja kehitysehdotukset.....	22
6.1	Johtopäätökset.....	22
6.2	Kehitysehdotukset.....	24
6.3	Mitä olisi voinut tehdä toisin.....	24
	Lähteet.....	26

Liitteet

Liite 1 Kysely

Liite 2 Haastattelut

1 Johdanto

1.1 Aihealue

Opinnäytetyön aiheena on tutkia kuinka työsuojelun opetus toteutetaan pintakäsittelyalan koulutuksessa. Tavoitteena on kartoittaa, kuinka Opetushallituksen laatimat tutkinnon perusteet viitoittavat maalariammattikoulun omaa työsuojeluopetusta. Kohteena tutkimuksessa on Helsingin maalariammattikoulu.

Aiheen valintaan vaikutti opinnäytetyöntekijän aiemmin suorittama maalausalan perustutkinto Helsingin maalariammattikoulussa ja liiketalouden opintojen aikana herännyt mielenkiinto työsuojelua kohtaan. Pintakäsittelyala on hyvin pitkälle säädeltyä niin sopimuspuolella kuin jokapäiväisellä työturvallisuuspuolella. Ala on fyysinen ja riskejä on monenlaisia.

Aihe on myös yleisesti kiinnostava. Opetussuunnitelman asettamien tavoitteiden on tarkoitus valmistella opiskelija työelämään ja pintakäsittelyalalla työsuojelu ja työturvallisuus ovat aina vahvasti esillä. Vaikka opinnäytetyössä tutkitaan pintakäsittelijöiden siirtymistä työelämään, ovat käsiteltävät aiheet todennäköisesti melko helposti sovellettavissa ainakin muihin rakennusalan perustutkinnon suorittaneisiin työntekijöihin.

1.2 Helsingin maalariammattikoulu

Helsingin maalariammattikoulu on yksityinen ammattioppilaitos. Koulutuksen järjestäjänä toimii Maalariammattikoulun Kannatusyhdistys ry. Koulussa voi suorittaa maalaus-, lattianpäällystys- tai sisustusalan tutkintoja. (Helsingin maalariammattikoulun kotisivut: Yleistä.)

Helsingin maalariammattikoulu on perustettu jo vuonna 1930. Maalariammattikoulu perustettiin ensin osakeyhtiönä. Taloudellisesti ongelmalliseksi muodostunut osakeyhtiömuoto kuitenkin purettiin vuonna 1963 ja toiminnan otti haltuun Maalariammattikoulun Kannatusyhdistys ry. (Kalleinen 2010.)

Oppikoulujen suuri suosio ja käsityöammattien suosion väheneminen piti Helsingin maalariammattikoulun oppilasmäärän pitkään vähäisenä. Oppilasmäärää lisäsi hieman koulun avaaminen naisille vuonna 1968. (Kalleinen 2010.)

Tiloista toiseen siirtynyt maalariammattikoulu sijaitsee nykyään Helsingin Pitäjänmäessä. Oppilasmäärä Helsingin maalariammattikoulussa on kasvanut vuotuisen, noin 210 oppilaaseen. (Kalleinen 2010.)

1.3 Tutkimuskysymykset ja rajaukset

Opinnäytetyön keskeisin tutkimuskysymys on, mitä valmistuvan pintakäsittelijän tulisi tietää työsuojelusta siirtyessään työelämään. Tämän kysymyksen selvittämisessä avustavina kysymyksinä ovat mitä työsuojelusta on koulussa opetettu ja kuinka opetus on toteutettu.

Työ on rajattu koskemaan vain perustutkinnon suorittaneita pintakäsittelijöitä. Näin ollen pintakäsittelyalan ammattitutkinnon tai erikoisammattitutkinnon suorittaneita pintakäsittelijöitä ei käsitellä tässä opinnäytetyössä.

Rajauksen ulkopuolelle jätetään myös Helsingin maalariammattikoulussa tarjottava sisustusalan perustutkinto. Tämä tutkinto ei kuulu pintakäsittelyalan perustutkinnon alle.

1.4 Teoreettinen viitekehys ja tutkimusmenetelmät

Teoreettisessa viitekehyksessä paneudutaan työsuojelua sääteleviin lakeihin ja säädöksiin. Viitekehyksessä käsitellään myös Opetushallituksen julkaisua pintakäsittelyalan perustutkinnon perusteita työsuojelun osalta. Tutkimuskirjallisuutena käytetään työsuojeluun ja työturvallisuuteen liittyvää kirjallisuutta. Tutkimusmenetelmänä empiirisessä osiossa käytetään kvantitatiivisia eli määrällisiä tutkimusmenetelmiä ja kvalitatiivisia eli laadullisia tutkimusmenetelmiä.

Osa tutkimuksesta toteutetaan kyselylomakkeena, jonka neljä Helsingin maalariammattikoulun pintakäsittelyalan perustutkintoa suorittavaa ryhmää täyttää. Kysymykset ovat monivalintakysymyksiä ja kyselyn lopussa on tilaa kommenteille.

Toinen osa tutkimuksesta tehdään puolistukturoituina haastatteluina, jotka käydään valittujen Helsingin maalariammattikoulun opettajien kanssa. Kysymykset ovat avoimia. Jokaiselle haastateltavalle esitetään samat kysymykset.

Määrälliselle tutkimukselle on tyypillistä, että aineisto on muutettavissa tilastollisesti käsiteltävään muotoon. Tärkeää on myös tutkittavien henkilöiden valinta. Henkilöistä määritellään perusjoukko, joihin tulosten tulisi päteä. Näistä henkilöistä otetaan otos tutkimusta varten. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009.) Opin- näytetyössä perusjoukko on Helsingin maalariammattikoulusta valmistuvat pintakäsittelijät. Tutkimukseen käytettävä otos on neljä keväällä 2016 valmistuvaa pintakäsittelijäryhmää.

Laadulliselle tutkimukselle on yleistä kohdejoukon valitseminen tarkoituksen mukaan sen sijaan, että käytettäisiin satunnaisotosta. Tyypillistä on myös suosia havaintoja ja keskusteluja tiedonkeruussa. (Hirsjärvi, ym. 2009.) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa käytetään sanoja, määrällisen tutkimuksen perustuessa lukuihin. Laadullinen tutkimus ei pyri samankaltaiseen yleistettävyyteen, kuten määrällinen tutkimus. (Kananen 2014.)

1.5 Aineiston keräys ja analysointi

Määrällinen tutkimusaineisto kerätään kyselylomakkeella. Kysymykset ovat monivalintakysymyksiä ja kyselyn lopussa on tilaa kommenteille. Kysely teetetään neljällä Helsingin maalariammattikoulusta keväällä 2016 valmistuvalle pintakäsittelijäryhmälle. Kaksi ryhmää ovat maalarin perustutkintoa suorittavia ryhmiä ja kaksi lattianpäällystäjän perustutkintoa suorittavia ryhmiä.

Laadullinen tutkimusaineisto kerätään suorittamalla haastattelu valituille Helsingin maalariammattikoulun opettajille. Haastattelut äänitetään ja litteroidaan.

Haastatteluiden tarkoituksena on selvittää, mitä työsuojelusta on opetettu ja kuinka opetus on toteutunut. Oppilaille suorittavan kyselyn tarkoitus on selvittää, kuinka he ovat työsuojelun opetuksen kokeneet.

2 Työturvallisuus

Työturvallisuuslakia sovelletaan lähes kaikkiin työnteon muotoihin. Lain piiriin kuuluvat niin yksityinen kuin julkinen sektori. Työturvallisuudesta huolehtiminen kuuluu niin työnantajalle kuin työntekijällekkin. (Työterveyslaitos 2011.)

2.1 Työnantajan velvollisuudet

Työnantajan velvollisuutena on huolehtia riittävässä määrin työntekijöidensä turvallisuudesta ja terveydestä työtä tehdessä. Huomioon on kuitenkin otettava epätavalliset ja arvaamattomat olosuhteet, joihin työnantaja ei voi vaikuttaa. Näihin kuuluvat myös yllättävät tapahtumat, joihin ei olisi riittävästä varotoimista huolimatta voinut vaikuttaa. (Työterveyslaitos 2011.)

Työympäristön ja työolosuhteiden järjestelmällinen valvominen ja parantaminen ovat työturvallisuuslaissa työnantajan huolehtimisvelvollisuuden toteutumisen osalta keskeinen tavoite. Työnantajan tulee olla tietoinen työpaikan ja työn teon vaara- ja riskitekijöistä. Tärkeää on myös ottaa huomioon työntekijän henkilökohtaisiin edellytyksiin liittyvät seikat. Näitä ovat työntekijän ammattitaito, ikä, kokemus, terveyden tila ja muut vastaavat asiat. (Työterveyslaitos 2011.)

Toimenpiteitä valittaessa työnantajan tulee pyrkiä noudattamaan seuraavia periaatteita:

1. Vaara- tai haittatekijän syntyminen estetään;
2. Vaara- tai haittatekijä poistetaan tai korvataan vähemmän vaarallisella tai haitallisella;
3. Yleisesti vaikuttavat toimenpiteet toteutetaan ennen yksilöllisiä
4. Tekniikan ja muiden keinojen kehittyminen on otettava huomioon (Työturvallisuuslaki 738/2002, 8 §, 3 mom)

Tämä onnistuu työympäristön ja työtapojen jatkuvalla tarkkailulla. Työnantajan tulisi myös tarkkailla toteutettujen toimenpiteiden vaikutusta turvallisuuteen. Tähän kuuluu myös työyhteisön sosiaalinen toimivuus. (Työterveyslaitos 2011.)

Työnantajan tulee laatia työsuojelun toimintaohjelma. Sitä edellytetään sekä yksityisiltä, että julkisen sektorin työnantajilta. Jos työnantajalla ei ole ohjelman laatimiseen vaadittavaa asiantuntemusta, hän voi käyttää ulkopuolisia asiantuntijoita. Ohjelmassa tulee järjestelmällisesti käydä ilmi työpaikan ja työn teon haitta- ja vaaratekijät. Toimintaohjelma tehostaa ennakoivaa työsuojelua ja parantaa edellytysten mukaan työoloja. Ohjelman tavoitteet käsitellään yhdessä työnteki-

jöiden tai heidän edustajansa kanssa. Laki ei määritä työsuojelun toimintaohjelman laajuutta. Siihen vaikuttavat työnantajan toimiala, koko, tuotantotapa ja työsuojelutarve. (Työterveyslaitos 2011.)

Työntekijöiden ohjaaminen kuuluu myös työnantajan tehtäviin. Työnantajan on annettava työpaikan riskitekijöistä riittävät tiedot työntekijälle. Riskit on ensisijaisesti pyrittävä poistamaan, mutta niihin on myös pystyttävä varautumaan. Henkilösuojainten käyttö on yksi torjuntakeino. Niiden hankkiminen ja niiden käytön ohjaaminen ja valvominen kuuluu työnantajan velvollisuuksiin. (Työterveyslaitos 2011.)

2.2 Työntekijän velvollisuudet

Työntekijän on noudatettava työpaikallaan työnantajan määräyksiä ja ohjeita. Tämän lisäksi työntekijältä edellytetään huolellisuutta ja varovaisuutta turvallisuuden ja terveellisuuden ylläpitämiseksi. Työntekijän huolellisuusvelvoite vaihtelee työolosuhteiden ja työn laadun mukaan. Erityistä varovaisuutta on noudatettava käsitellessä vaarallisia aineita tai koneita. Työntekijän on käytettävä työnantajan hänelle antamia henkilösuojaimia ja varusteita. (Työterveyslaitos 2011.)

Työntekijän on oman turvallisuutensa ja terveytensä lisäksi pidettävä huolta, että työn tekeminen on turvallista myös muille työntekijöille. Huolehtimisvelvoitteen vaikuttaa työntekijän saama koulutus, kokemus ja ohjeistus. Työntekijän tulee välttää muihin työntekijöihin kohdistuvaa epäasiallista kohtelua ja häirintää, joka voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa turvallisuudelle ja terveydelle. Työturvallisuuslaki ei määrittele häirintää. Häirintänä voidaan pitää uhkailua, eristämistä, vallan väärin- ja hyväksikäyttöä, syrjintää tai sukupuolista ahdistelua. Häirintänä on pidetty sanoin, teoin tai asentein loukkaavaa käyttäytymistä. Vaikka työnantajan velvollisuus on puuttua häirintään, on sekä työnantajan, että työntekijän huolehdittava omasta käytöksestään. (Työterveyslaitos 2011.)

Työmaalla ilmenneistä haittoja ja vaaroja aiheuttavista puutteista ja vioista ilmoittaminen on työntekijän tehtävä. Työturvallisuutta uhkaavia haittoja ja vaaroja voi ilmetä käytetyissä koneissa, työolosuhteissa, työmenetelmissä, työvälineissä tai henkilösuojaimissa. Ilmoitus on tehtävä viipymättä työnjohdolle, jotta se voi reagoida niihin tarpeen mukaan. Työntekijällä on myös velvollisuus poistaa puutteita

ja epäkohtia edellytystensä ja oikeuksiensa mukaan. Poistetuista haitoista on myös ilmoitettava työnjohdolle. (Työterveyslaitos 2011.)

Työnantajalta saamiensa ohjeiden mukaisesti ja ammattitaitonsa mukaisesti työntekijän tulee käyttää oikein koneita, muita työvälineitä ja laitteita ja niiden turva- ja suojalaitteita. Työntekijän on noudatettava turvallisuusohjeita myös ollessaan tekemisissä vaarallisten aineiden kanssa. Jos ohjeita ei ole, työnantajan on ne hankittava. Työntekijä ei saa poistaa tai kytkeä pois päältä turvallisuus- tai suojalaitteita ilman erityistä syytä. Käytännössä syy voi olla huolto- tai kunnossapitotyö tai häiriötilanne. Työnjohdolta tulee olla lupa tai työohje laitteen poistoon. (Työterveyslaitos 2011.)

Työntekijällä on oikeus pidättäytyä työstä, jos siitä aiheutuu vakavaa vaaraa hänelle itselle tai muille työntekijöille. Työn tekemisestä pidättäytyminen on poikkeustilanne ja tulee kysymykseen vain, jos mikään muun toimenpide ei vähennä vaaraa oleellisesti. Työntekijän tulee arvioida tilanne oman kokemuksensa ja ammattitaitonsa perusteella. Työstä pidättäytymisestä tulee ilmoittaa mahdollisimman pian lähimmälle esimiehelle, työsuojeluvaltuutetulle ja niille joihin työstä pidättäytyminen voi myös vaikuttaa. Oikeus työstä pidättäytymiselle jatkuu, kunnes työnantaja on poistanut välittömän vaaran. (Työterveyslaitos 2011.)

Työstä pidättäytyminen ei yleensä oikeuta lopettamaan työn tekoa kokonaan. Se oikeuttaa ainoastaan luopumaan vaarallisen koneen tai työmenetelmän käytöstä tai työskentelyn muuten vaarallisissa olosuhteissa. Työntekijän tulee pyrkiä jatkamaan muuta työtä vaarallisesta työstä pidättäytymisen aikana ja toimillaan edesauttaa töiden jatkumista. Työstä pidättäytymisestä ei myöskään saa aiheutua vaaraa muille työntekijöille tai sivullisille. (Työterveyslaitos 2011.)

Jos työntekijä on perustellusti pidättäytynyt vaarallisesta työstä, ei häneen voida kohdistaa haitallisia seurauksia. Hän ei ole velvollinen korvaamaan mahdollisesti aiheutuneista vahingoista. Vaikka työn teko olisi seisahtunut kokonaan, saa työntekijä tältä ajalta palkan. Työnantaja ei myöskään voi erottaa tai antaa varoitusta työntekijälle aiheellisesta työstä pidättäytymisestä johtuen. Jos työstä pidättäytyminen ei ole ollut laillista, määräytyvät seuraukset yleisten työoikeudellisten periaatteiden mukaan. (Työterveyslaitos 2011.)

Vahingonkorvaus ei voi tulla kyseeseen, jos työntekijän syyksi jää vain vähäinen huolimattomuus virhetilanteessa. Lähtökohtana tulisi olla vahingon sovittelu. Vain tahallaan aiheutettu vahinko tulee korvata kokonaan. Työnantaja ei voi itsenäisesti määrätä korvauksen suuruutta vaan se ratkaistaan tuomioistuimessa tai sovitaan. (Työterveyslaitos 2011.)

3 Työsopimusoikeus ja työsuhde

Työsopimuslain juuret juontavat jo 1900-luvun alkuun, jolloin maatalousyhteiskunnasta moni siirtyi palkkatöihin. Lähtökohtana oli siis entistä suurempi tarve säädellä epäitsenäisen palkkatyövoiman asemaa. Ensimmäinen työsopimuslaki on vuodelta 1922. Toisen maailmansodan jälkeen elinkeinoelämä ja työelämä muuttuivat. Uusi työsopimuslaki säädettiin vuonna 1970. 1990-luvun lopulle tultaessa työsopimuslakiin oli tehty niin monia muutoksia, että nähtiin tarpeelliseksi uudistaa lakia. Uusin työsopimuslaki onkin vuodelta 2001. (Hietala, Kahri, Kairinen & Kaivanto 2013.)

Työsopimuslaki on pakottavaa oikeutta ja sitä sovelletaan lähes kaikkeen työntekoon. Työsopimus on sopimus, jonka sopijaosapuolina työntekijä tai työkuunta ja työnantaja. Sopimuksella työntekijä sitoutuu tekemään työtä työnantajalle rahaa tai muuta vastiketta vastaan. Työsopimuslakia sovelletaan työsopimuksen lisäksi sen perusteella syntyvään työsuhteeseen. (Hietala, ym. 2013.)

Työsopimusoikeus ja muu työoikeus on jatkuvasti siirtynyt yksityiskohtaisista eli regulatiivisista säännöksistä kohti puitelainsäädäntöä eli niin sanottua refleksiivistä sääntelymallia. Keskusjohtoinen sääntely on väistynyt paikallisen sopimisen tieltä. (Engblom 2013.)

3.1 Työnantajan velvollisuudet

Työsuojelulakiin on otettu työnantajan yleisvelvoite, joka velvoittaa tätä edistämään niin omaa suhdettaan työntekijöihin, kuin työntekijöiden keskinäisiä suhteita. Työnantajan tulee myös edistää työntekijöidensä mahdollisuutta tehdä työtä. (Hietala, ym. 2013.)

Työnantaja ei saa asettaa työntekijöitään eriarvoiseen asemaan ilman perustelua syytä. Työsopimuksen määräaikaisuus tai työajan pituus eivät pelkästään voi olla syynä epäedullisiin työehtoihin. Syrjintä esimerkiksi sukupuolen, ihonvärin, rodun vammaisuuden tai vakaumuksen perusteella on kiellettyä syrjintää. Kiellettyä on myös syrjintä poliittisen tai ammattiyhdistystoiminnan perusteella. (Hietala, ym. 2013.)

Työsopimuslain mukaan työnantajan velvollisuutena on huolehtia työturvallisuudesta niin kuin työturvallisuuslaissa säädetään. Pykälän sijoittaminen lakiin merkitsee sitä, että työturvallisuudesta huolehtiminen on myös työnantajan velvollisuus, joka perustuu työsopimukseen. (Hietala, ym. 2013.)

Yli kuukauden pituisen määräaikaisen työsuhteessa tai toistaiseksi voimassa olevassa työsuhteessa työnantajan on annettava kirjallinen selvitys työnteon keskeisistä ehdoista, jos ne eivät käy jo ilmi työsopimuksessa. Selvitys on annettava ennen ensimmäisen palkanmaksukauden päättymistä. Selvityksen voi antaa työntekijälle yhdellä tai useammalla asiakirjalla tai viittaamalla lakiin tai työehtosopimukseen. Myös ehtojen muutoksista tulee tehdä ilmoitus niin pian, kuin mahdollista. (Hietala, ym. 2013.)

Selvityksestä on käytävä ilmi ainakin:

- 1) työnantajan ja työntekijän koti- tai liikepaikka;
- 2) työnteon alkamisajankohta;
- 3) määräaikaisen työsopimuksen määräaikaisuuden peruste ja sopimuksen päättymisaika tai sen arvioitu päättymisaika; (21.12.2012/873)
- 4) koeaika;
- 5) työntekopaikka tai jos työntekijällä ei ole pääasiallista kiinteää työntekopaikkaa, selvitys niistä periaatteista, joiden mukaan työntekijä työskentelee eri työkohteissa;
- 6) työntekijän pääasialliset työtehtävät;
- 7) työhön sovellettava työehtosopimus;
- 8) palkan ja muun vastikkeen määräytymisen perusteet sekä palkanmaksukausi;
- 9) säännöllinen työaika;
- 10) vuosiloman määräytyminen;
- 11) irtisanomisaika tai sen määräytymisen peruste;
- 12) vähintään kuukauden kestävässä ulkomaantyössä työn kesto, valuutta, jossa rahapalkka maksetaan, ulkomailla suoritettavat rahalliset korvaukset ja luontoisedut sekä työntekijän kotiuttamisen ehdot. (Työsopimuslaki 55/2001)

Lisätyövoimaa tarvittaessa työnantajan on tarjottava työtä ensi sijassa osa-aikaisille työntekijöilleen. Jos tehtävään tarvitaan koulutusta, on työnantajan sitä annettava, jos koulutus on kohtuudella järjestettävissä. (Hietala, ym. 2013.)

Työnantajan tulee noudattaa vähintään valtakunnallista, alansa edustavana pidettävää työehtosopimusta. Työsopimuksen ehto, joka on ristiriidassa sovelletun työehtosopimuksen kanssa, on mitätön. (Hietala, ym 2013.). Työehtosopimuksia käsitellään tarkemmin kohdassa 4.3.

Työntekijän on saatava tehdystä työstä vastiketta. Pääosin palkka maksetaan rahana. Työnantajan on maksettava palkka palkanmaksukauden viimeisenä päivänä, jolleivat osapuolet toisin ole sopineet. (Hietala, ym. 2013.)

3.2 Työntekijän velvollisuudet

Työntekijän velvollisuutena on tehdä työnsä mahdollisimman huolellisesti noudattaen työnantajan toimivaltansa mukaan antamia määräyksiä. Työntekijän tulee välttää toimintaa, joka on ristiriidassa hänen asemansa kanssa. Työntekijän on siis oltava työnantajalleen lojaali kohtuuden mukaan vaadittavan menettelyn kanssa. (Hietala, ym. 2013.)

Työntekijän tulee huolehtia omasta sekä muiden työpaikalla olevien työntekijöiden turvallisuudesta suorittamalla työnsä noudattaen työolosuhteiden ja työtehtävien edellyttämää varovaisuutta ja huolellisuutta. Työntekijän on oma-aloitteisesti ilmoitettava työnantajalle työ- ja suojavälineissä sekä koneissa ja laitteissa havaitsemistaan puutteista ja vioista, joista voi aiheutua onnettomuuden tai sairastumisen vaaraa. (Hietala, ym. 2013.)

Työntekijä ei saa harjoittaa kilpailevaa toimintaa tai työtä, joka voisi vahingoittaa työnantajan toimintaa. Myöskään kilpailua valmistelevaa toimintaa ei työntekijä saa suunnitella työsuhteensa aikana. Tämä ei kuitenkaan anna työnantajalle yksinoikeutta työntekijänsä työvoimaan. Osa-aikaisella työntekijällä on oikeus tehdä ammattinsa mukaista työtä myös toiselle työnantajalle, jos siitä ei koidu kohtuutonta haittaa ensimmäiselle työnantajalle. (Hietala, ym. 2013.)

Ammatti- ja liikesalaisuuksien säilyttäminen kuuluvat myös työntekijän velvollisuuksiin. Työntekijä ei saa työsuhteen aikana käyttää hyväkseen tai ilmaista

muille tietoonsa saamia ammatti- tai liikesalaisuuksia, joita hän on asianmukaisesti saanut tietoonsa. Jos työntekijä on saanut ammatti- tai liikesalaisuudet tietoonsa oikeudettomasti, ei hän saa ilmaista tietojaan edes työsuhteen päätyttyä. Vahingonkorvausvastuussa on näissä tapauksissa sekä työntekijä, että henkilö jolle hän on ammatti- tai liikesalaisuuksia ilmaissut. (Hietala, ym. 2013.)

3.3 Työehtosopimukset

Oikeudelliselta muodoltaan työehtosopimus on normisopimus. Se siis on velvoiteoikeudellinen sopimus, jolla voidaan ohjata muiden, tulevaisuudessa solmittavien sopimusten sisältöä. Työehtosopimukset helpottavat ja yksinkertaistavat työsuhteen ehdoista sopimista, kun puitteet sopimuksille on jo kollektiivitasolla sovittu. Työehtosopimuksilla pyritään myös turvaamaan työrauha, sillä työehtosopimuksen ollessa voimassa, siihen kohdistuvat työtaistelut eivät ole sallittuja. (Engblom 2013.)

Työehtosopimuksia on olemassa kahdenlaisia: normaalisitovia ja yleissitovia. Normaalisitova työehtosopimus sitoo työnantajaa järjestäytymisen perusteella. Normaalisitova työehtosopimus velvoittaa siis työnantajaa, joka kuuluu sopijaosapuolena olleeseen työnantajaliittoon. Työntekijöiden puolelta tämä on aiheuttanut kritiikkiä, sillä työehtosopimuslaki ei ota huomioon sitä, kuinka työntekijät ovat järjestäytyneet. (Engblom 2013.)

Yleissitovan työehtosopimuksen kriteerit täyttyvät, jos työehtosopimus on valtakunnallinen ja asianomaisella alalla edustettavana pidettävä. Yleissitovuuden ratkaisee erillinen lautakunta. Työnantajaa, joka on velvollinen noudattamaan jotain normaalisitovaa työsuostimusta, ei koske alalla noudatettava yleissitova työehtosopimus. Mahdollisessa ristiriitatilanteessa ratkaisu tehdään normaalisitovuuden hyväksi lain nojalla. (Engblom 2013.)

Maalausalan työehtosopimuksen ovat solmineet Pintaurakoitsijat ry ja Rakennusliitto ry. (Maalausalan työehtosopimus 2014.) Lattianpäällystysalan työehtosopimuksen ovat taas solmineet Lattian- ja Seinänpäällysteliitto ry ja Rakennusliitto ry. (Lattianpäällystysalan työehtosopimus 2014.)

Työehtosopimusmääräykset ovat velvoite- tai normimääräyksiä. Velvoitemääräykset säätelevät osapuolia, jotka ovat solmineet työehtosopimuksen eli liittoja. Normimääräykset taas säätelevät pääasiassa työsuhteita. Normimääräykset voidaan vielä jaotella työnormeihin ja työolonormeihin. (Engblom 2013.)

Työehtosopimuksen normimääräykset voivat olla joko pakottavia tai tahdonvaltaisia. Lähtökohtana on, että normi on pakottava. Mahdollinen tahdonvaltaisuus voidaan kuitenkin ilmaista nimenomaisesti tai esimerkiksi ilmaisulla: ”ellei paikallisesti toisin sovita”. Pakottavuus työehtosopimuksessa on vähimmäispakottavuutta työntekijän hyväksi. Näin pyritään suojelemaan heikompaa osapuolta eli työntekijää. Koska kyse on vähimmäispakottavuudesta, voidaan kuitenkin sopia paremmista ehdoista. (Engblom 2013.)

4 Pintakäsittelyalan perustutkinnon perusteet

Työsuojelusta ja työturvallisuudesta huolehtiminen kuuluu pintakäsittelyalan perustutkinnon arvoperustaan, joka on sisällytetty pintakäsittelyalan opetussuunnitelmaan. Perustutkinnon tavoitteissa työsuojelu on otettu huomioon monessa kohtaa. Arviointiperusteissa turvallisesti työskentely on vaatimus ammatillisen tutkinnon osissa jo heikoimman arvosanan, tyydyttävä T1, saamiseksi. Työnteon keskeisiä ehtoja, kuten työsopimuksia on opetussuunnitelmaan yhden osaamispisteen verran Työelämätaidoissa. (Opetushallitus 2015.)

Uudistetut säädökset ammatillisesta peruskoulutuksesta tulivat voimaan 1.8.2015. (Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta, 787/2014). Samaan aikaan tulivat voimaan uudet pintakäsittelyalan perustutkinnon perusteet. (Opetushallituksen kotisivut: Ammatillisten tutkintojen perusteet). Yksi muutoksista oli opintoviikkojen muuttaminen osaamispisteiksi. Yksi osaamispiste vastaa 1,5 opintoviikkoa. (Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta, 787/2014.)

4.1 Perustutkinnon tavoitteet työsuojelun osalta

Tutkinnon suorittanut pintakäsittelijä tuntee ja noudattaa työturvallisuusmääräyksiä. Hän käyttää henkilösuojaimiaan ja turvalaitteita oikein ja pitää huolta niiden

kunnosta. Hän osaa tunnistaa työhön ja työympäristöön liittyvät terveyshaitat ja vaarat. Pintakäsittelijä pyrkii pitämään työpaikkansa siistinä ja järjestyksessä. Oman turvallisuutensa ja terveytensä lisäksi hän ottaa huomioon myös muiden työpaikalla toimivien henkilöiden terveyden ja turvallisuuden ja pyrkii toimimaan näitä edistävästi. (Opetushallitus 2015.)

Tutkinnon suorittanut pintakäsittelijä kohtelee ihmisiä tasa-arvoisesti ja kunnioittavasti. Hän oikeudenmukainen ja osaa noudattaa vaitiolovelvollisuuttaan. (Opetushallitus 2015.)

4.2 Elinikäisen oppimisen avaintaidot

Pintakäsittelyalan perustutkinnon perusteissa useat työsuojeelliset tavoitteet sisältyvät työelämän avaintaitoihin. Avaintaitojen tarkoitus on kehittää oppimista, jota pintakäsittelijä tarvitsee jatkuvassa oppimisessa, tulevaisuuden haasteissa ja työelämän erilaisissa tilanteissa. Avaintaidot sisältyvät pintakäsittelyalan perustutkinnon ammatillisten tutkinnon osien ammattitaitovaatimuksiin ja yhteisten tutkinnon osien arviointikriteereihin ja osaamistavoitteisiin. (Opetushallitus 2015.)

Elinikäisen oppimisen avaintaitoihin pintakäsittelyalan perustutkinnon perusteissa kuuluu monipuolisesti työelämässä tarvittavia kykyjä vuorovaikutuksesta estetiikkaan. Monet näistä taidoista liittyvät työsuojaeluun ja työturvallisuuteen. (Opetushallitus 2015.)

Työntekijän ammattietiikkaan sisältyy työntekijän vastuuta ja sopimusten noudattamista. Työturvallisuus on otettu huomioon terveys, turvallisuus ja toimintakyky –kohdassa. (Opetushallitus 2015.)

5 Työsuojaeluopetus

Työsuojaelu on arvosteluperusteena jokaisessa Opetushallituksen pintakäsittelyalan perustutkinnon perusteiden ammatillisten opintojen sisältämän opintokokonaisuuden arviointiperusteissa. Oppilaan tulee hallita työsuojaelu osana ammattitaitoaan. (Opetushallitus 2015.)

5.1 Haastattelut

Haastateltavat opettajat olivat melko yhtä mieltä, että Opetushallituksen ohjeistamassa opetussuunnitelmassa työsuojelu on otettu riittävästi huomioon. Opetushallituksen laatimassa pintakäsittelyalan tutkinnon perusteissa työsuojelu- ja erityisesti työturvallisuusosaaminen sisältyvät ammatillisen tutkinnon osaamisperusteisiin. Koettiin, että OPH:n vaatimukset ovat kuitenkin hyvin yleisellä tasolla ja suuntaa antavia. Koulun oman opetussuunnitelman katsottiin tarkentavan vaatimuksia hyvin. Oltiin myös sitä mieltä, että suhtautuminen työturvallisuuteen on parantunut huomattavasti menneistä ajoista.

Opetushallituksen opetussuunnitelman mukaista työopetusta pidettiin helppona sisällyttää koulun antamaan opetukseen. Koska alalla on tiukat työsuojelua ja työturvallisuutta koskevat määräykset, on helppo valita, mitä asioita opetetaan oppilaille. Työt on opittava tekemään turvallisesti alusta alkaen, sillä huonoista tavoista on vaikea enää myöhemmin päästä eroon. Opiskelija ei myöskään pääse työssäoppimaan, jos hän ei osaa suojautua asianmukaisesti työmaalla.

Käytännössä työsuojeluopetus kulkee luontevasti käsi kädessä muun opetuksen mukana. Suojaimet ja mahdolliset muut turvatoimet määräytyvät suoritettavan tehtävän mukaan. Oppilaita myös muistutetaan työturvallisuudesta ahkerasti. Ensimmäisen kerran oppilaat menevät työssäoppimaan aikaisessa vaiheessa, joten asiat on opittava, sillä työmaille ei ole asiaa, jos määräykset eivät ole hallussa. Oppilaat suorittavat myös pakollisen työturvallisuuskorttikoulutuksen pian opintojen alettua.

Suojautumisessa kiinnitetään nykyään huomiota työmailla esiintyvään pölyyn ja sen hallintaan. Maalien ja tasoitusmateriaalien koostumusta on jo pitkään paranneltu, eivätkä ne enää ole yhtä suuri uhka työterveydelle kuin ne olivat aikaisemmin.

On selvää, että tiettyjen määräysten ja opintosuunnitelman tulee toteutua. Kuitenkin siihen, miten työsuojelua opetetaan, opettajat voivat vaikuttaa hyvinkin paljon. Opetettavat asiat tulevat työtehtävien mukana melko luontevasti, mutta opettaja vaikuttaa oppilaisiin paljon myös omalla asenteellaan. Kun opettaja suojau-

tuu itsekin työtilanteissa vaaditulla tavalla, antaa se vahvemman viestin opiskelijoille. Järjestelmällisellä ja kertaavalla opetustyyllillä oppilaille pyritään luomaan turvallisesti työskentelystä rutiinia.

Kovinkaan suuria muutoksia ei Opetushallituksen laatimiin tutkinnon perusteisiin kaivattu. Säädöksiä tuntuu olevan tarpeeksi ja ne täydentyvät melko usein. Opetuslaitoksen sisäistä koulutusta haluttiin lisää. Tärkeänä pidettiin opettajien pysymistä ajan tasalla työtapojen ja välineiden kehityksessä. Työsuojelun katsominen laajempaan kokonaisuutena jäi melko vähiin.

Uusien innovaatioiden hyödyntäminen katsottiin tärkeäksi. Koulu ei voi olla jäljessä työturvallisuudelle tärkeässä varustelussa, kun kuitenkin koulutuksella pyritään saamaan valmiudet työelämää varten.

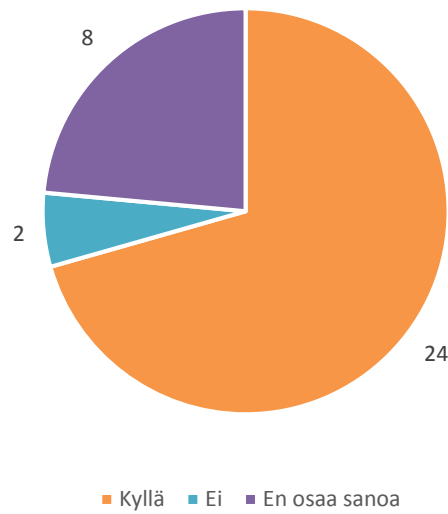
Oppilaiden suhtautumista työsuojeluun ja sen opetukseen pidettiin vaihtelevana. Pääosin suhtautuminen on ollut positiivista ja asiallista, kuten mihin tahansa muuhunkin opetukseen. Pintakäsittelyalan opiskelijoiden ikäkaala on aika laaja. Suoraan peruskoulusta kouluun tulevat opiskelijat ovat nuoria, eikä heillä välttämättä ole työkokemusta ja käsitystä pintakäsittelijän työelämän riskitekijöistä. Konkreettisten työelämän esimerkkien koetiinkin olevan hyviä opetuksessa.

Suuri muutos on myös tapahtunut yhdessä sukupolvessa. Ennen työsuojeluun ja varsinkin työturvallisuuteen voitiin suhtautua hyvinkin kielteisesti ja vähättelevästi. Nykyään parannusta on ollut sekä säädöksissä, että erityisesti asenteissa. Oppilaat ymmärtävät, miksi suojaimia täytyy käyttää ja myös käyttävät niitä, kun tarpeeksi usein kerrataan ja muistutetaan.

5.2 Kysely opiskelijoille

Kyselyssä pyrittiin selvittämään oppilaiden näkemystä työsuojelusta ja sen opetuksesta (ks. kuvat 1 - 5). Kyselyyn vastasi neljästä, keväällä valmistuvasta ryhmästä yhteensä 34 opiskelijaa. Kyselyt tehtiin nimettömänä eikä maalausalan ja lattianpäällystysalan opiskelijoita käsitelty erikseen. Kyselylomakkeeseen jäi harmillinen virhe. Kysymykseen 5 oli jäänyt sana ”maalari”, kun oli tarkoitettu pintakäsittelijää.

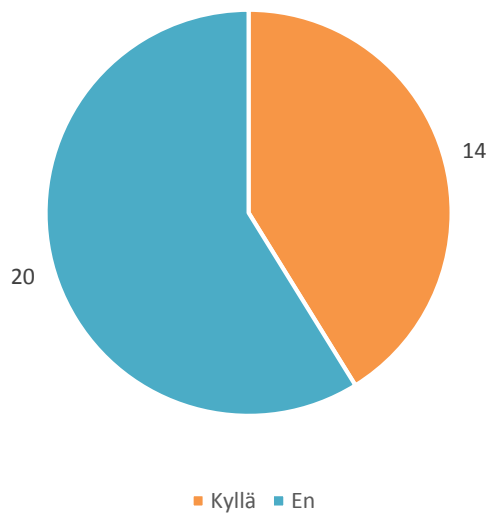
Onko työsuojeluopetusta mielestäsi riittävästi?

Kuva 1 Työsuojeluopetuksen määrä

Opiskelijoista 24 eli kyselyyn vastanneista noin 70 % on sitä mieltä, että työsuojeluopetusta on koulussa riittävästi. Kahdeksan opiskelijaa ei osannut sanoa, onko opetusta riittävästi. Kaksi oppilasta taas toivoisi työsuojeluopetusta olevan enemmän. (Kuva 1.)

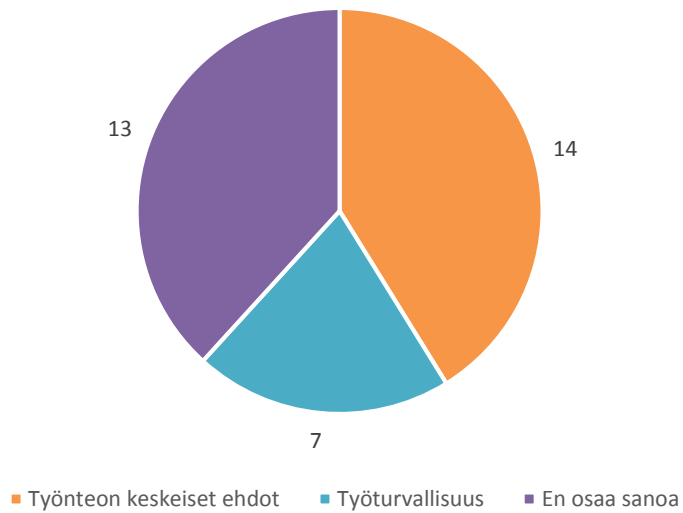
Oletko itse ottanut selvää työsuojeluasioista?

Kuva 2 Työsuojelusta selvää ottaminen

Opiskelijoista 20 eli yli puolet vastanneista opiskelijoista ei ollut ottanut itse selvää työsuojeluasioista. 14 opiskelijaa oli ottanut itse selvää työsuojeluun liittyvistä asioista (Kuva 2.)

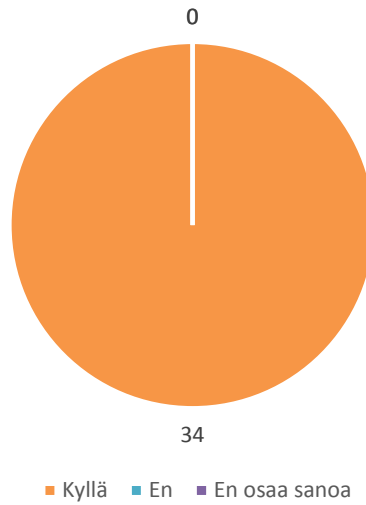
Mistä työsuojelun osa-alueesta haluaisit lisää tietoa?

Kuva 3 Työsuojelun osa-alueet

Kysyttäessä mistä työsuojelun osa-alueesta opiskelijat haluaisivat lisää tietoa, 14 vastasi haluavansa lisää tietoa työnteonkeskeisistä ehdoista. Melkein yhtä moni, 13 opiskelijaa, ei osannut sanoa. Vain seitsemän halusi saada lisää tietoa työturvallisuudesta. (Kuva 3.)

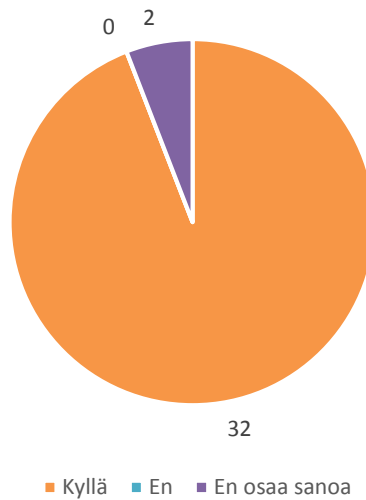
Osaatko mielestäsi työskennellä turvallisesti annetun opetuksen perusteella?

Kuva 4 Opetuksen perusteella turvallisesti työskentely

Jokainen kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että osaa saadun työsuojeluopetuksen perusteella työskennellä turvallisesti. (Kuva 4.)

Pidätkö työsuojeluun liittyvää tietämystä tärkeänä osana maalarin ammattia?

Kuva 5 Työsuojelu osana pintakäsittelijän ammattia

Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 32 eli 94 % pitää työsuojeluun liittyvää tietämystä tärkeänä osana pintakäsittelijän ammattia. Kaksi opiskelijaa ei osannut sanoa, pitääkö asiaa tärkeänä. Yksikään opiskelija ei ollut sitä mieltä, ettei työsuojeluosaaminen olisi tärkeä osa pintakäsittelijän ammattia. (Kuva 5.)

34 opiskelijasta vain yksi opiskelija jätti kommentteja kyselylomakkeen loppuun. Opiskelijan mielestä työturvallisuutta tulisi kerrata, sillä opiskelijat unohtavat usein mieltä työturvallisuutta ja erityisesti toisten opiskelijoiden työturvallisuutta.

6 Johtopäätökset ja kehitysehdotukset

6.1 Johtopäätökset

Pintakäsittelyalalla niin työntekemisen ehdot kuin työturvallisuuskin ovat hyvin pitkälle säädeltyjä. Tämä tekee näiden asioiden opettamisen pintakäsittelyalan oppilaitoksissa tavallaan helpoksi – tietyt asiat on käytävä läpi. Opiskelijan on osattava toimia työmaalla ja työelämässä turvallisesti.

Koska työ on hyvin fyysistä, on luonnollista, että työsuojelun ehkäpä konkreettimpaan puoleen, työturvallisuuteen, keskitytään paljon niin Opetushallituksen laatimissa ammatillisen tutkinnon perusteissa kuin itse päivittäisessä opetuksessa.

Päivittäinen keskittyminen työturvallisuuteen näkyi haastatteluissa. Henkilökohtaisten suojainten käyttö ja turvallisesti työskenteleminen olivat selvästi opettajilla mielessä. Työsuojelu yhdistettiin vahvasti työturvallisuuteen ja työn teon ehtojen opetuksen käsittely jäi vähälle.

Työturvallisuuspainotteisuus kävi ilmi myös oppilaille teetetyssä kyselyssä. 14 opiskelijaa 34:stä halusi saada lisää tietoa työnteon ehdoista, kun taas vain 7 halusi saada lisää tietoa työturvallisuudesta.

Kyselyyn vastanneista opiskelijoista 14 eli 41 prosenttia oli ottanut itse selvää työsuojeluun liittyvistä asioista. Tulos oli positiivinen yllätys. Opiskelijat olivat olleet aktiivisia tiedonkeruussa.

Opetushallituksen opetussuunnitelmassa huomaa työturvallisuuden painottamisen. Turvallisesti työskentely on jokaisella ammatillisten opintojen kurssilla yksi arviointiperuste. Työsopimuksia käsitellään vain yhden osaamispisteen verran, ainakin Opetushallituksen opetussuunnitelman mukaan.

Opettajat olivat yleisellä tasolla tyytyväisiä työsuojeluopetuksen määrään. Samaa mieltä olivat oppilaat. Kyselyyn vastanneista 34 opiskelijasta 24 opiskelijaa eli noin 70 prosenttia oli sitä mieltä, että työsuojeluopetusta oli riittävästi. Kuten aikaisemmin oli mainittu, sisällöltään opiskelijat tuntuivat kaipaavan lisää opetusta työsuhteen ehdoista. Opettajat taas katsoivat tärkeäksi, että osaamista päivitetään, pysytään ajan tasalla innovaatioista ja osattaisiin katsoa työsuojelua suurempana kokonaisuutena.

Lakien ja opetussuunnitelmien muuttumisen ja säädösten lisääntymisen lisäksi asenteet ovat muuttuneet. Asenteet työsuojelua kohtaan olivat opettajien mukaan parantuneet huomattavasti yhden sukupolven aikana. Aikoinaan työsuojelun ja varsinkin työturvallisuuden tärkeyttä ja tarpeellisuutta jopa vähäteltiin. Nykyisin oppilaat ymmärtävät, miksi henkilökohtaisia suojaimia tulee käyttää.

Opiskelijat myös käyttivät ahkerasti suojaimia, vaikka ne saattoivat usein unohtuakin. Kyselyn mukaan 32 kolmannen vuoden opiskelijaa 34:stä pitikin työsuojeluosaamista tärkeänä osana pintakäsittelijän ammattitaitoa. Jokainen kyselyyn vastannut koki myös osaavansa työskennellä turvallisesti saadun opetuksen perusteella. On siis pääteltävissä, että oppi on mennyt perille.

Myös opettajien mukaan opiskelijoiden suhtautuminen työsuojeluun ja sen opetukseen oli pääosin positiivista. On ymmärrettävää, että opiskelijan ikä voi vaikuttaa siihen, kuinka vakavasti työsuojeluun suhtaudutaan. Konkreettiset esimerkit, niin kerrottuina kuin omakohtaisina kokemuksina helpottavat varmasti turvallisesti työskentelyn omaksumista.

Kaiken kaikkiaan niin opettajat kuin oppilaatkin tuntuivat olevan samoilla linjoilla työsuojelun suhteen. Työsuojelua ja sen opettamista pidetään tärkeänä osana pintakäsittelijän ammattitaitoa. Opetushallituksen ja lakien luomat säädökset ja

vaatimukset toimivat hyvänä pohjana koululle. Työsuojeluopetuksessa on liikkumavaraa. Opettajalla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa itse opetukseen läpi käytävien asioiden lisäksi omalla esimerkillään.

6.2 Kehitysehdotukset

Pintakäsittelyalaa ja sen opetusta säädellään jo paljon työturvallisuuden osalta. Aivan syystäkin, sillä niin maalareiden kuin lattianpäällystäjienkin työ on fyysistä. Turvallisesti työskentelyyn panostetaan jo opintojen alussa paljon esimerkiksi pakollisen työturvallisuuskortin muodossa.

Haastattelun perusteella opettajatkin ajattelivat työsuojelua työturvallisuuskeskeisesti. Tätä tuki myös oppilaiden näkemys siitä, että he pystyvät työskentelemään turvallisesti annetun opetuksen perusteella.

Haastatteluiden ja opiskelijakyselyn perusteella voidaan siis sanoa, että Helsingin maalariammattikoulun työturvallisuusopetus on hyvällä pohjalla. Oman osaamisen päivittäminen kannattaa kuitenkin aina.

Kuten jo aikaisemmin on mainittu, opiskelijoille teetetyssä kyselyssä tulee ilmi, että suurin osa opiskelijoista haluaisi lisää tietoa työn teon keskeisistä ehdoista. Ammatillisen perustutkinnon perusteissa ainakin työ sopimukset on huomioitu yhden osaamispisteen verran.

Opiskelijat saattavat mennä ensimmäisiin pintakäsittelyalan kesätöihin jo ensimmäisen opiskeluvuoden jälkeen. Tässä vaiheessa olisi jo hyvä tietää työntekijän vastuista ja oikeuksista.

Työsuojelu voi olla ensi sijaisesti päivittäisessä toiminnassa tarkoittaa työturvallisuutta. Työsuojelua tulisi katsoa silti kokonaisuutena.

6.3 Mitä olisi voinut tehdä toisin

Opettajille tehdyssä haastattelun alussa olisi voinut painottaa työsuojelun muitakin alueita kuin työturvallisuutta. Työturvallisuus on varmasti pintakäsittelyalalla pääällimmäisenä mielessä ja muunlaisen työsuojelun käsittely jäi vähäiseksi.

Tutkimuksen perustuessa pitkälti haastatteluihin ja kyselyyn jää tulkinnalle paljon varaa. Haastateltavien näkemykset aiheesta ovat subjektiivisia. Kattava tutkimus työsuojeluopetuksen toteutumisesta olisi kenties vaatinut jonkinlaisia työsuojelun opetuksen toteutumiseen perustuvia mittareita ja seurantaa.

Vaikka kysely teetettiin neljälle valmistuvalle ryhmälle, otos jäi harmillisesti melko pieneksi. Kaikki opiskelijat ovat harvoin samaan aikaan koulussa. Osa saattaa olla työssäoppimassa. Kyselyn teettäminen kaikille pintakäsittelyalan ryhmille olisi voinut olla yksi vaihtoehto. Vertailua olisi voitu tehdä vuosikursseittain. Valmistuviin ryhmiin kuitenkin päädyttiin, koska he ovat ehtineet saada eniten opetusta ja heillä on todennäköisesti kattavin näkemys aiheesta.

Mielenkiintoinen aihe tutkimukselle olisi myös ollut vertailu kahden tai useamman koulun välillä. Näin olisi päästy vertailemaan koulujen välisiä eroja työsuojelun opetuksessa.

Lähteet

Ammatillisten tutkintojen perusteet. Opetushallitus. http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/ammattilliset_perustutkinnot. Luettu 30.10.

Engblom, M. 2013. Työsuhteen ehdot. Helsinki: Sanoma Pro Oy

Helsingin maalariammattikoulu. <http://hmak.com/yleista.html>. Luettu 19.10.2015.

Hietala, H. Kahri, K. Kairinen & M. Kaivanto, K. 2013. Työsopimuslaki käytännössä. Helsinki: Talentum

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi

Kalleinen, K. 2010. Helsingin maalariammattikoulu 1930-2010. Helsinki: Maalariammattikoulun Kannatusyhdistys ry

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä: Miten kirjoitan kvalitatiivisen opinnäytetyön vaihe vaiheelta. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Laki ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta. 787/2014

Laki ammatillisesta peruskoulutuksesta 21.8.1998/630

Lattianpäällystysalan työehtosopimus. 2014. <https://rakennusliitto.fi/document/lattianpaallystysalan-tes/>. Luettu 20.10.2015

Maalausalan työehtosopimus. 2014. <https://rakennusliitto.fi/document/maalausalan-tyoehtosopimus/>. Luettu 20.10.2015.

Pintakäsittelyalan tutkinnon perusteet 2014. Opetushallitus. http://www.oph.fi/download/162886_pintakasittelyalan_pt_01082015.pdf. Luettu 18.10.2015.

Työsopimuslaki. 26.1.2001/55

Työterveyslaitos. 2011. Työturvallisuuslaki: Soveltamisopas. Tampere: Tammerprint Oy

Työturvallisuuslaki. 23.8.2002/738

Työsuojelukysely

Kyselyssä työsuojelulla tarkoitetaan työntekijän fyysistä ja henkistä työturvallisuutta ja työntekoa sääteleviä ehtoja, kuten työsopimuksia ja työehtosopimuksia.

1. Onko työsuojeluopetusta mielestäsi riittävästi?
  - Kyllä
  - En
  - En osaa sanoa

2. Oletko itse ottanut selvää työsuojeluasioista?
  - Kyllä
  - En

3. Mistä työsuojelun osa-alueesta haluaisit lisää tietoa?
  - Työnteon keskeiset ehdot
  - Työturvallisuus
  - En osaa sanoa

4. Osaatko mielestäsi työskennellä turvallisesti annetun opetuksen perusteella?
  - Kyllä
  - Ei
  - En osaa sanoa

5. Pidätkö työsuojeluun liittyvää tietämystä tärkeänä osana maalarin ammattia?
  - Kyllä
  - En
  - En osaa sanoa

Kommentteja:

Haastattelu 1

1. Onko mielestäsi työsuojelua sisällytetty sopivasti opetussuunnitelmaan?

Mielestäni sitä on riittävästi ja se nykyään otetaan paljon vakavammin, kuin neljä vuotta sitten, noudatetaan työsuojeluun liittyviä asioita. Siinä on ollut iso muutos.

2. Onko opetussuunnitelman mukainen työsuojeluopetus mielestäsi helposti sovellettavissa opetukseen?

Kyllä se meidän alalla on, koska kypäräpakot ja tällaiset on tullut. Se on ihan yksi yhteen, että niitä pitää myös noudattaa. Oppilas ei pääse työsuojeluun, jos ei noudata kaikkia työsuojelumääräyksiä. Se on mielestäni paljon mennyt eteenpäin.

3. Kuinka työsuojeluopetus käytännössä tapahtuu?

Käytännössä menee niin, että opiskelijoilla on ensin työturvallisuuskorttikoulutus ja sen jälkeen tottakai opettajan kanssa rakennustelineet läpi ja jatkuvasti muistutetaan suojaimien käytöstä. Edellisessä koulussa oli niin, että mikäli oppilas kieltäytyi laittamasta suojavarusteita päälle työmaalla, hänet lähetettiin kotiin, koska näin se on oikeassakin elämässä. Kypärän käyttö on se vaikein osuus ollut. Meillä oli niin, että koska olimme oikeissa työkohteissa, se on opettajan vastuulla, jos jotain käy.

4. Kuinka paljon voit itse vaikuttaa siihen mitä ja miten opetetaan?

Työsuojelusta? Tavallaanhan ne käydään läpi, mutta koska kertaus on opintojen äiti ja varsinkin nuoret suhtautuu helposti työsuojeluun, mitä nuorempi niin sitä ei ota niin vakavissaan, että kyllä se opettajan oma esimerkki ja asenne on se tärkein, että itse noudattaa myös niitä samoja sääntöjä. Silloin kun se koko ryhmä noudattaa sitä, se toimii. Jos siinä lipsuu, se alkaa valumaan muutenkin kuin hiekkaan.

5. Pitäisikö työsuojelun opetuksessa muuttaa jotain? (lisätä tai vähentää)

Mielestäni sellainen asia, joka herättäisi oppilaat, olisi se että ikävä kyllä siellä olisi niitä ikäviäkin esimerkkejä, jotka on todellisuudessa tapahtunut. Ihan sitten vaikka omassa koulussa tai vaikka työmaalla, koska ne herättää oppilaat. Minulla on henkilökohtaisesti tilanne kun oppilas tippui rakennustelineeltä ja jäi yhden jalan varaan. Se selvisi siitä, jäi roikkumaan yhden jalan varaan pää alaspäin kolmannessa kerroksessa. Kun sitä olisi niitä konkreettisia esimerkkejä, vaikka ne olisikin ikäviä, se menisi paremmin perille, että oikeasti voi tapahtua. Mielestäni todellisuuden tuominen siihen olisi suotavaa. Ei millään provosoivalla mielellä.

6. Kuinka oppilaat suhtautuvat mielestäsi työsuojeluun ja sen opetukseen?

Se lähtee siitä, että useinkin nuorella oppilaalla, joka tulee peruskoulusta tai lukiosta suoraan, ei ole työelämän kokemusta, eikä tiedä niitä käytännön kemikaalivaaroja ja että voi kaatua jalan päälle, pitää olla turvakengät. Niitä ei ota niin todesta työkoulutusopetuksessa, että se tulee sitten ammattitaidon kautta. En itsekään ole noudattanut silloin kouluaikoina, mutta tuo 2010 sen jälkeen tuli lakimuutos ja sen jälkeen työsuojelu on parantunut huikeasti niin koulussa kuin työmaillakin. Näin itse näen, kun on ollut 15 vuotta alalla.

Haastattelu 2

1. Onko mielestäsi työsuojelua sisällytetty sopivasti opetussuunnitelmaan?

Ei. Ei ole mielestäni riittävästi opetussuunnitelmassa. Opetuksessa tietenkin, kun opetan, pidän aina enemmän.

2. Onko opetussuunnitelman mukainen työsuojeluopetus mielestäsi helposti sovellettavissa opetukseen?

On.

3. Kuinka työsuojeluopetus käytännössä tapahtuu?

Työn ohella, koko ajan muistutetaan työturvallisuudesta ja työturvallisuus on ykkösasia, menee kaiken edelle ja sitten vasta tulee oppiminen.

4. Kuinka paljon voit itse vaikuttaa siihen mitä ja miten opetetaan?

Lähestulkoon kokonaan.

5. Pitäisikö työsuojelun opetuksessa muuttaa jotain? (lisätä tai vähentää)

Vaikea kysymys, kun mietitään että en voi ottaa kantaa muuhun kun latti-anpäällystyshommaan. En voi lisätä enkä vähentää mitään, koska koko ajan painotan työturvallisuuden tärkeyttä, ei se oikein lisäämällä muutu miksikään.

6. Kuinka oppilaat suhtautuvat mielestäsi työsuojeluun ja sen opetukseen?

Vaihtelevasti. Toiset eivät ota sitä tosissaan ennen kuin sitä riittävän monesti ja painokkaasti huomauttaa ja se on mielestäni se ongelma. Vähentellään sen tärkeyttä.

Haastattelu 3

1. Onko mielestäsi työsuojelua sisällytetty sopivasti opetussuunnitelmaan?

Mielestäni se OPH:n on aika yleisellä tasolla, mutta meillä se on sitten kirjattuna paremmin. Sanoisin että OPH:lla ei, Meillä on.

2. Onko opetussuunnitelman mukainen työsuojeluopetus mielestäsi helposti sovellettavissa opetukseen?

On

3. Kuinka työsuojeluopetus käytännössä tapahtuu?

Käytännössä eli se tulee läpäisyperiaatteella koko ajan kautta linjan, työtehtävien mukaan. Aina kun työtehtävä vaatii henkilökohtaisia suojaimia esimerkiksi niin niitä käytetään. Mielestäni se menee luontevasti

4. Kuinka paljon voit itse vaikuttaa siihen mitä ja miten opetetaan?

Ihan täysin voi vaikuttaa. Opettajalla on aikamoinen autonomia.

5. Pitäisikö työsuojelun opetuksessa muuttaa jotain? (lisätä tai vähentää)

Ei, se on hyvä. Se riittää, että noudatetaan lakia ja oppilaat tietää mitkä ne määräykset on

6. Kuinka oppilaat suhtautuvat mielestäsi työsuojeluun ja sen opetukseen?

Hyvin, siis mielestäni yllättävänkin hyvin. Voisi luulla että se on sellaista kiukuttelua, varsinkin kun tuli kypäräpakko. Aika hyvin kyllä. Asenteethan on muuttuneet, en tiedä kuuluuko se tähän vastaukseen ja onko sinun vaikea tätä purkaa, mutta jos ajattelee, että silloin kun itse kävi koulun, ei ollut mitään henkilökohtaisia suojaimia. Hyvä että oli jotkut kaksi numeroa liian isot näppylähanskat. Sitä olen ihmetellyt, kun itse on kasvanut siinä, että asenne oli suorastaan torjuva työsuojelua kohtaa. Sitä pidettiin ämmien vouhotuksena. Tämän päivän nuoret siis kaiken hyväksyy ja ymmärtää miksi ja käyttää niitä aika hyvin. Valtava muutos tapahtunut yhdessä sukupolvessa.

Haastattelu 4

1. Onko mielestäsi työsuojelua sisällytetty sopivasti opetussuunnitelmaan?

Kyllähän siellä joka jaksossa maininta on, että siihen jaksoon liittyviä asioita käsitellään läpi.

2. Onko opetussuunnitelman mukainen työsuojeluopetus mielestäsi helposti sovellettavissa opetukseen?

Kyllähän ne on aika suurpiirteiset ne opetussuunnitelman ohjeet, että ne täytyy siinä jaksoa suunniteltaessa ja jakson aikana mitä ne käsittää ja miten.

3. Kuinka työsuojeluopetus käytännössä tapahtuu?

Käytännössä tapahtuu varmaan, että mitä työtehtäviä meillä on menossa niin sitten siinä ohessa ohjeistetaan opiskelijoita ja muistutetaan, koska ne kuitenkin unohtaa. Yleensä ne on aika samoja asioita ja toistetaan samoja asioita. Ei niitä niin kauheasti ole.

4. Kuinka paljon voit itse vaikuttaa siihen mitä ja miten opetetaan?

Meillä on aika vapaat kädet, että se on ihan oikeastaan opettajasta kiinni. Opintosuunnitelmastahan tulee kaikki tavallaan mitä opetetaan, mutta se että missä tiloissa ja mitä työtehtäviä, niin opettaja päättää sen kuitenkin viime kädessä.

5. Pitäisikö työsuojelun opetuksessa muuttaa jotain? (lisätä tai vähentää)

Kyllä melkein sanoisin, että aika hyvin se on kuitenkin opetussuunnitelmassa. Siellä kuitenkin on opetussuunnitelmassa maininta, että käydään aiheeseen liittyvät asiat läpi. Pitäisikö niitä sitten yksilöidä tarkemmin sitten opetussuunnitelmassa? En usko, että välttämättä on tarpeellista. Tulee ne siinäkin asiat esiin. Tai no miksei ne voisi olla eritelty, yksilöity tarkemmin opetussuunnitelmassa.

6. Kuinka oppilaat suhtautuvat mielestäsi työsuojeluun ja sen opetukseen?

Periaatteessa ihan positiivisesti, mutta kyllä aika usein ne tahtoo unohtua siinä. Jotain suojaimia ei viitsitä lähteä hakemaan. Ihan yksinkertaisesti siitä, että joutuu kävelemään johonkin hakemaan. Kyllä niistä aika usein täytyy muistuttaa. Osa opiskelijoista ottaa sen vakavasti ja käyttää niitä ja osa luistaa niistä aika sujuvasti, jos ei pidä niistä huolta.

Haastattelu 5

1. Onko mielestäsi työsuojelua sisällytetty sopivasti opetussuunnitelmaan?

On. Kyllä sitä on riittävästi, mutta sehän on aina tulkintaa. Jokainen tulkitsee omasta työhistoriastaan ja oman koulun määräyksiin ja sopimukseen nähden, mutta on riittävästi.

2. Onko opetussuunnitelman mukainen työsuojeluopetus mielestäsi helposti sovellettavissa opetukseen?

On, ei siinä ole mielestäni ongelmaa. Mutta edelleenhan se edellyttää sitä että pysyy lainsäädännöstä ja asetuksista ajan tasalla. Opetussuunnitelma ei estä sitä mitenkään

3. Kuinka työsuojeluopetus käytännössä tapahtuu?

Sekä kenttäopetuksena, että luokissa sekä koko ajan kun työtä tehdään nii muistutuksena ja esimerkiksi työssäoppimisessa, kun ollaan ulkopuolisilla työmailla, ulkopuolisilla työnantajilla. Silloin aina kunkin käytäntöjen mukaan ja Helsingissä nyt on kaikki työmaat hyvinkin valvottuja, siitä että täytyy olla täydellinen suojavarustus päällä kun menee, että työsuojeluun kiinnitetään paljon huomiota.

4. Kuinka paljon voit itse vaikuttaa siihen mitä ja miten opetetaan?

Täydellisesti.

5. Pitäisikö työsuojelun opetuksessa muuttaa jotain? (lisätä tai vähentää)

Ei varmaan itse opetuksessa vaan itse oppilaitoksessa meidän pitäisi päivittää omaa osaamistamme esimerkiksi pölynhallinnasta ja meidän laitteistoja pölynhallinnan suuntaan. Varmaankin tällaiset maaliaineisiin liittyvät vaarat on hyvin tiedostettu, mutta mitä nyt on käynyt työmailla niissä on pölynhallinnat niin älyttömän hyvässä kunnossa, että se on ehkä sellainen mikä meillä on heikommassa jamassa. Tavallaan sitä työn kehittämistä pitäisi tehdä ahkerammin.

6. Kuinka oppilaat suhtautuvat mielestäsi työsuojeluun ja sen opetukseen?

Ihan asiallisesti. Niin kuin ne suhtautuu mihin tahansa opetukseen. Ei siinä ole mielestäni eroa onko se työsuojelu vai muu ammatillinen asia.

Haastattelu 6

1. Onko mielestäsi työsuojelua sisällytetty sopivasti opetussuunnitelmaan?

On. Mielestäni on. Kyllä sitä pidetään koko ajan mielessä. Kyllä sitä näissä opetussuunnitelmissakin on painotettu. Ehkä erityisesti kun olen korttikouluuttaja, niin se painottuu vielä enemmän.

2. Onko opetussuunnitelman mukainen työsuojeluopetus mielestäsi helposti sovellettavissa opetukseen?

Kyllä se oikeastaan on. Kyllä meillä on aika oman alan painotteista ja se näkyy siinä ihan niissä pienissäkin asioissa. Koitetaan painotta heti alusta asti sitä suojainten käyttämistä ja opittaisi heti alussa siihen. Se on aika vaikea oppia sitten pois niistä myöhemmin, että kyllä se mielestäni menee ihan hyvin.

3. Kuinka työsuojeluopetus käytännössä tapahtuu?

Se on sisällytetty siihen muuhun opetukseen ja käydään asioita läpi niin kyllä siinä muistutetaan aina mitä suojaimia pitää käyttää ja meilläkin opiskelijat menee aika aikaisessa vaiheessa ensimmäiseen työssäoppimaan ja sen takia pitää olla aikaisessa vaiheessa työturvallisuuskortti suoritettu

ja paljon sitten kun ammattilaisena työskentelee, vastuu on itsellä, että käytätkö suojaimea. Tietysti rakennusmaalauksessa nyt ei kauhean vaarallisia aineita nykyään ole, että se pölyhän on melkein haitallisin mikä on nyt. Silmäsuojaimet ja pölysuojaimet ja hanskojen käyttö, mikä on varmaan lisääntynyt huomattavasti työmailla.

4. Kuinka paljon voit itse vaikuttaa siihen mitä ja miten opetetaan?

Kyllä meillä pystyy opettaja aika paljonkin vaikuttamaan siihen ja ehkä tärkeä asia on se oma asenne siihen työsuojeluun. Se ei riitä, että opettaa vaan että pitäisi itsekin sitten pitää suojaimea ja olla työasu päällä työsalissa: Uskon sellaiseen järjestelmälliseen, opetetaan ja pyritään huomioimaan ja näytetään mallia myös. Puututaan niihin, jos ei ole työkenkiä. Opiskelijasta voi tuntua tyhmältäkin tai pikkumaiselta välillä, mutta jossain vaiheessa huomaa, että siitä tulee opiskelijallekin rutiinia, että käytetään niitä aika automaattisesti. Siihen pyritäänkin. Ei ole erikseen tarkistustiltaa, mitä pitäisi tehdä, varsinkaan näissä perustöissä vaan suunnitellaan sitä työtä ja otetaan nämä asiat huomioon. Työsuojelu ja työturvallisuus molemmat

5. Pitäisikö työsuojelun opetuksessa muuttaa jotain? (lisätä tai vähentää)

En tiedä, ehkä sitä pitäisi vain pitää. Olla kokoajan mielessä se ja kerrata asioita ja ehkä se tulee meilläkin tuo korttikoulutus vähän ajaa siihen että sitä tulee pieni _____ sitä asiaa ja sitä pitäisi muistaa niitä asioita koko ajan pitää siinä mielessä, että en tiedä tarvitseeko sitä muuttaa, koska nyt opettaja pystyy aika vapaasti kuitenkin soveltaa kuinka itse haluaa sitä asiaa. Ehkä se olisi hyvä opettajallekin vähän kerrata ja seurata, että pysyy mukana kehityksessä. Koko ajan tulee uusia tehokkaampia suojaimea. Nyt oli mm. raitisilmasuojaimia. Ennen oli sellainen raitisilmahappu, moottori sellässä. Nyt se onkin sellainen pieni panta tässä niskassa. Koko ajan tulee uusia innovaatioita. Niitä vaan pitäisi saada soveltumaan käytäntöön. Niin paljon on pyritty koulussakin noita imureita käyttää hionnassa ja niitä käytetään työelämässäkin ja ne varmaan lisääntyy. Sellaiset on tietysti isoja investointeja koululle, isot ryhmät ja luokat. Pitää olla paljon laitteita eri paikoissa. Se on ehkä se ongelma. Koulun pitäisi kuitenkin olla se suunnan näyttäjä monissakin asioissa. Opiskelijat oppisivat tekemään sillä tavalla töitä. En ehkä näe, että niitä pitäisi muuttaa. Ehkä opettajille voisi olla erilaisia päivityksiä tästä asiasta, että ei se jää sinne kymmen vuoden takaiseen tapaan. Muutoksia tulee kuitenkin paljon koko ajan. Uusia tuotteita ja niissä on ne omat vaarat. Paljon on vesiohenteisia tai liuotteettomia tuotteita ja silti olla esimerkiksi ihokosketuksessa herkistäviä. Nykyään se ei ole se haju vaan jotain tällaisiakin voi olla. Ehkä sitä pitäisi vaan opettajille kertauskursseja järjestää. Ihan samalla tavalla alan ihmisillekin. Firmoissa on aika eri tasoilla nämä.

6. Kuinka oppilaat suhtautuvat mielestäsi työsuojeluun ja sen opetukseen?

Se on aika vaihtelevaa. Tietysti meilläkin on ikäskaala 16-25 ja siinä on osa ihan melkein lapsia vielä, että ne ei välttämättä vielä ymmärrä sitä ja osa on taas hirveän tiedostavia, että menee välillä yli se asia. Skaala on aika iso. Ei voi sanoa, että siinä olisi mitään keskivertoa. Laidasta laitaan. Siinä on se vaara, että jos paljon korostetaan niin se menee yli se työturvallisuus, että ei mitään tee. Pitää olla kaikki mahdolliset ja sitten hiotaan joku pieni paikka seinästä. Se on sitten toinen vaara, ettei äärimmäisyyksiin sitten mennä. Sitten kuitenkin turvallinen tapa tehdä töitä. Varsinkin turvallisuuspuolella hidastaa, jos joudutaan jotain telineitä rakentaa niin se hidastaa töitä, mutta sitten pitää vain muistaa, että se on ainoa tapa tehdä se turvallisesti.

Haastattelu 7

1. Onko mielestäsi työsuojelua sisällytetty sopivasti opetussuunnitelmaan?

Mielestäni on. Välillä työsuojelu on tällaista telineturvallisuutta tai henkilökohtaista suojautumista ja toisaalta se on, mitä yhteisissä aineissa on nämä työkykyasiat, liikuntakin on vähän laajemmin katsottuna sitä. Mielestäni on ja se myöskin pitää toisaalta olla opetussuunnitelmassa aina, koska säädökset tuntuvat päivittyvän aika usein. Pitää olla ajan tasalla. Se mitä siellä on, niin on ihan riittävä määrä.

2. Onko opetussuunnitelman mukainen työsuojeluopetus mielestäsi helposti sovellettavissa opetukseen?

On oikeastaan, koska me toimitaan maalausosalalla ja rakennusalalla, niin se on sellainen aika täsmä asia, kaikki ne säädökset mitä siellä on. Niissä ei kauheasti ole tulkitsemista. Ne on aika tarkat ja tiukat.

3. Kuinka työsuojeluopetus käytännössä tapahtuu?

Ammatillisten aineiden yhteydessä. Silloin kun maalataan korkeata paikkaa, rakennetaan teline ja silloin kun käytetään jotain laitetta, niin käydään läpi työsuojeluasiat ja turvallisuusasiat. Yleensä sitä mukaan kun sitä sisältöä tulee opetussuunnitelmassa vastaan, niin siinä samalla katsotaan siihen liittyvät asiat.

4. Kuinka paljon voit itse vaikuttaa siihen mitä ja miten opetetaan?

Siihen ehkä voi enemmänkin vaikuttaa, että miten, mutta ne mitä opetetaan on, meillä on ensinnäkin opetussuunnitelma valtakunnallinen ja koulun oma koulukohtainen suunnitelma, jota toteutetaan ja ne tulee siinä töiden mukana se työsuojelupuoli ja se opetustapa on aika vapaa meillä kyllä, kunhan tietyt sisällöt täytyvät.

5. Pitäisikö työsuojelun opetuksessa muuttaa jotain? (lisätä tai vähentää)

Mielestäni ei ehkä lisätä tai säädöksiä on tosi paljon ja ne on muuttuvaisia ja niitä päivitetään aika tiuhaan. Meillä on esimerkiksi mennyt telineet uusiksi täällä kertaalleen ja siinä on, kuten muistat, tarkkaa säätöä millaiset pitää olla telineet missäkin kohtaa. Sinänsä sitä säädösviidakkoa ei kaipaa lisää, mutta sitten jos sitä työsuojelua ajattelee, että meneekö se jätehuoltoon asti. Sehän kaikki on vähän työsuojelua. Olisiko sitä syytä ehkä vähän korostaa enemmän. En tiedä onko minulla viisasten kiveä siihen, mutta sinänsä säädöksiä ei kaipaa lisää. Työsuojelua voitaisi tarkastella isompana kokonaisuutena

6. Kuinka oppilaat suhtautuvat mielestäsi työsuojeluun ja sen opetukseen?

Ihan hyvin suhtautuvat. Kiinnostusta on, jos vähän kertoo esimerkkejä, mitä saattaa tapahtua, jos asiaa ei tehdä oikein ja tietenkin siellä on laininlyöntiä, ettei sitä kypärää esimerkiksi laiteta päähän, mutta mielestäni pääsääntöisesti aika hyvin kuitenkin ymmärtävät minkä takia tätä tehdään.